

1. 9. 2019 - Žvanění

1. čtení (presbyter): Iz 59, 1-4

Píseň (Svítá): S233 - Odpust'

Základ kázání: 1K 14, 5 - 12

Kázání: Vážení shromáždění,

mluvit do vzduchu. Mluvit vítr. Povídat vzduch. Opět už prvotní církev trpěla prázdným žvaněním... kolik slov k ničemu vyslovených? „Odpust' všechna zbytečná slova“ jsme před chvílí zpívali.

Mluvit smysluplné a smysluplně? Říkat věci důležité, podstatné a ze kterých plyne dobro? A vše ostatní si odpustit? To by se to žilo!

Asi století až dvě po nejmladším Izajášovi, jehož slova jsme slyšeli jako první čtení, žil Sókratés. Jednoho dne přišel k Sókratovi jeden z jeho přátel a povídal: „Sókrate, musím ti něco říct - slyšel jsi už, co udělal tvůj přítel?“ Sókratés odpověděl: „Nespěchej, příteli. To, co se mi chystáš říct - je to pravda?“ Sókratův přítel se podrbal na bradě a odpověděl: „No, vlastně není.“ „Aha, ale určitě je to alespoň dobré, když už ne pravdivé, že jo?“ Odpověděl Sókratés. „No, vlastně není,“ zněla stejná odpověď. „Hmm, pak je to jistě alespoň potřebné, že?“ Pokračoval Sókratés. „No potřebné... potřeba to není...“ zakončil jeho přítel. „Tak víš co,“ zakončil Sókratés, „tak si to nech pro sebe, když to není ani pravda, ani dobré, ani potřebné.“¹

Kdyby alespoň křesťané neříkali zbytečnosti. Alespoň křesťané kdyby nepravdivé, nedobré a nepotřebné pouštěli do světa jen zcela výjimečně. To by nám to v církvi, sboru, osobním životě i ve světské sféře svištělo. A kdyby všichni? Usilujme o rozvíjení darů, které slouží růstu celé církve a nakonec celého světa!

Už minulý týden jsem připomínal trefné ohlédnutí prof. Hoška na slavnosti v Obecním domě při příležitosti 100 let církve. Krom jiného hovořil o tom, že řada našich farářů je vzdělaných, sečtělých a chytrých. Ale zároveň jsou naše kázání a výklady docela často mdle bezobsažnými. Totiž o ničem. Hromádkou frází, které mohou znamenat

¹ Drobně formálně upravený příběh „Tři Sókratova síta.“

ledacos. Nebo jsou nejasné, nesrozumitelné, ale někdy i nepravdivé či nesmyslné. A často nepotřebné.

A ledaskoho to dnes překvapuje. Také u evangelíků. Ale nejenom u nás. Přitom opět už prvotní církev musela řešit stejný problém: Prázdné žvanění v Kristově Církvi. Při bohoslužbách, správě sborů, všedním životě. Světový rozměr lidského světa je na tom ještě o poznání hůř... tolik zbytečných slov...

Apoštol Pavel nejprve řeší korintský dojem, že glosolálie je vysoký duchovní dar a je velkým dobrem. Glosolálie znamená „mluvení jazyky“ - jde o jev, při kterém osoba hovoří jazykem zcela nesrozumitelným (vůbec nějakým jazykem?) a nebo který by neměla znát (sumersky, persky, čínsky, česky...). Což je očividný problém: Nikdo neví, co ten člověk říká. A přesto už tehdy měli i křesťané takové prázdné a zbytné žvanění za velmi důležité. Potřebné. Dobré. Prospěšné. Za znak hluboké a vysoké zbožnosti.

Blud jak řemen... A vytrval dodnes. A bude i v církvi pokračovat dál.

Vždyť žijeme ve společnosti, která nás učí mít hlavně názory. A hlavně je říkat. Jestli jsou k dobrému, nebo alespoň trochu podložené, to už nemá nikoho zajímat. A jestli jsou pravdivé? Ba zda je vůbec potřebné abych řekl, co bych rád řekl?

Evangelická církev je v současnosti bohužel spíše odrazem společnosti, místo aby byla jejím světlem a solí. Místo aby táhla k jinému, lepšímu. Skrze svou svatost - zvláštnost, oddělenost, jinakost.

Ale Pavel argumentuje už sebou samým: Kdybych přišel takhle nesrozumitelně žvanit, k čemu by vám to bylo? I kdybych nakrásně opravdu mluvil božským jazykem - což nelze nikdy nijak ověřit - vám by to bylo k ničemu.

No a zahrát euforii, žvatlat jako malé dítě, sypat slabiky, nebo při troše přípravy kombinovat různé obskurní jazyky může kdokoli. A vypadat jako nesmírně zbožný.

Pavel na to jasně říká: Když se tedy máte za horlivé a zbožné, milí Korintšané, tak máte usilovat o to, co prospívá všem. To je zbožnost! To je víra! To je náboženství!

Tím nejsou pocity. Není tím věření si ve skrytu vlastního srdce. Nebo horního pokojíku. Žádné žvatlání ani jiné, zhusta falešné ale vždycky nezkontrolovatelné, projevy. Nýbrž srozumitelné a jasné slovo. Výklad Božího slova. Slovo prorocké - poměřující přítomnost

budoucností. Abychom se jednoho dne neprobudili s tím, že z naší církve zbývá hrstka... Protože Bůh mluví vždycky srozumitelně, konkrétně, dobře, pravdivě a potřebně.

Tak se Pavel skrže Ducha svatého opět trefuje do černého. Správně plísni také v církvi vytrvalý negativní jev. V evangelické církvi glosolálii jako takovou potkáme zřídka - ale potkáme. Prázdných slov k ničemu nebo ke zlému však víc než je zdrávo. A nedejbože, když na to někdo upozorní. Vždyť je to přece můj názor!

Tak jsme navzdory předchozí době v evangelické církvi vlastně nesrozumitelní. A tak uzavření jako cizinec cizincovi (v. 10-12). Protože termíny specifického křesťanského jazyka neumíme vyložit ani definovat. Možná ani nechceme.

Srozumitelní a otevření budeme také tím, že vždy znovu budeme vysvětlovat, vykládat, obhajovat. Srozumitelně, jasně, bez floskulí a frází. I kdyby postě. Jako to dělají třeba naši faráři. Třeba nám ve sboru. Nebo církevní otcové v prvních staletích.

Protože jsme vnímání jako uzavřená církev také proto, že mluvíme nesrozumitelně. Laikové i faráři. A k nejasným a obsáhlým termínům i frázím přidáváme nechuť diskutovat. Málokdo mezi evangelíky umí vést diskusi. Nebo jí být alespoň součástí.

Diskutovat totiž znamená definovat, vyjasnit, otevřeně a srozumitelně říct, co a jak myslím. K jakému cíli mířím a jaké důsledky usiluji přinést. Tedy „vyložit karty na stůl.“ A zároveň alespoň část toho, co přináší bližní, přijmout jako alespoň možnost. Tedy to „nesmést rovnou ze stolu.“ Jinak budu místo argumentů útočit. Místo vyslovování faktů budu urážet a napadat. Místo pokojné rozmluvy budu dštít emoce. A názory. A ještě je obhajovat hláškou: „Ale to je jen můj názor.“ Jakoby si toho ostatní nemohli všimnout.

Jak takový rozhovor vypadá, je snad nasnadě... I kdyby takto „žvanila“ jen jedna strana. Také současná česká politická scéna je v tom názorná.²

² Konkrétní příběh z evangelické praxe: Během služby v církvi jsem měl tu čest poznat zatím asi osm staršovstev na jejich jednáních. Zažil jsem také staršovstvo, na němž chtěl jeden presbyter otevřít banalitu, o kterou nikdo nestál a byla pouze ke zlému. Tak ho ostatní presbyteri přehlasovali - aby se daný bod vůbec na staršovstvu neotvíral.

Na další schůzi manželka tohoto umlčeného presbytera všem, včetně faráře, vynadala, že co si to dovolili. Že její manžel má přece právo a svobodu říct, co chce říct. Právě v církvi! Tamní farář jí tehdy odvětil, že takové právo sice má, ale nikdo z

Tedy nemluvme zbytečně. Vždy znovu zvažme, jestli co řekneme, splňuje alespoň Sókratova síta... ideálně pak Boží síta. Bůh svými slovy nijak neplýtvá! A jiné než dobré, potřebné a pravdivé neříká.

Tak i my hovořme, mluvmе a prezentujme, co je pravdivé, dobré a potřebné. Mluvmе srozumitelně formálně i obsahově - z lásky k bližnímu s ohledem na něj. Sókratova síta jsou zábranou lidskému žvanění. Prostupme je Božím Duchem do také aktivní podoby: Říkejme, co je pravdivé, dobré a potřebné! I kdyby „jen“ pro radost nebo smích bližních. I kdyby pro jejich spásu.³ I kdyby pro pokojný život všech lidí na světě.

Vykládejme náboženské termíny. Místo abychom se za ně schovávali. Proto jsou biblické hodiny a střední generace a možnost rozhovoru s farářem a bohoslužby. Faráři nesou na současném stavu svůj díl viny - nepřipravujeme laiky dostatečně. Nedostatečně vybavujeme argumenty, znalostmi. Málo jdeme příkladem v umění diskutovat. Připustit. Vyslechnout. Argumentovat. Ještě méně pak v utínání nesmyslných žvanění.

A neváhejme užívat vlastních slov také k rozdávání radosti. K rozsévání potěšení a smíchu. Také k věčnému řešení problémů. A užívejme také radosti a krásy mlčení. Třeba i společného mlčení. Které je často zlatem nad stříbro mluvení.

Amen.

Píseň: 692 - Temnou, divnou mlhou

přítomných nemá povinnost ho poslouchat. Že má svobodu hovořit, ale přítomní mají stejnou svobodu odmítnout poslouchat. S třísknutím dveří poté opustila tato manželka jednání staršovstva.

I to je součást mozaiky současné evangelické církve. I jednání staršovstev. A vztahů mezi laiky.

³ Tedy získání života věčného - života po smrti v plné Boží radosti - skrze víru projevovanou poslušnou službou právě Hospodinu.